

60. møde.

Torsdag den 19. februar kl. 13.

Formanden:

I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Lovf. nr. 219).

Kulturudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Biblioteksskole (Lovf. nr. 141). Eksemplarer vil blive omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Bl.a. om afskrivning på dræningsanlæg) (Lovf. nr. 102 B). Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Heimesen):

Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.*

Ved lov nr. 641 af 19. december 1975 bemyndigedes finansministeren til at optage statslån i udlandet til et samlet beløb på 2.000 mill. kr.

På tidspunktet for lovens ikrafttræden resterede en lånebemyndigelse på 290 mill. kr., således at den samlede lånebemyndigelse herefter udgjorde 2.290 mill. kr.

Der er siden optaget lån på 236 mill. kr. og indgået aftale om andre lån på knap 1.800 mill. kr., som stort set vil indgå i løbet af februar og marts måned. Efter denne låntagning vil der restere en lånebemyndigelse på godt 250 mill. kr.

Hensynet til valutaudgifterne til forrentning og afdrag på statens og anden offentlig gæld i 1976 og hensynet til behovet for at dække det forventede underskud på be-

talingsbalancen i 1976 på 5 mia. kr. gør det ønskeligt allerede på indeværende tidspunkt at søge en supplerende bemyndigelse til at optage udenlandske lån.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Redegørelse af forsvarsministeren.

(Redegørelse nr. IV).

Forsvarsministeren (Orla Møller):

Der er sagt og skrevet så meget om Christiania — navnlig i det sidste halve år — at jeg utvivlsomt vil komme til at omtale forhold, som allerede er tingets medlemmer bekendt. Jeg har imidlertid ment det rigtigt, at der på nuværende tidspunkt gives en samlet fremstilling af det, der er passeret siden debatten her i salen den 10. april i fjor, og som kan have betydning for det enkelte medlems stillingtagen til sagen.

Debatten viste, at holdningerne til Christiania er forskelligartede, og at vurderingen af dette alternative samfund har været meget nuanceret. Det er ikke min hensigt at gå ind i en diskussion om holdninger og vurderinger i denne sag, men at give en så saglig fremstilling af forholdene i dag i og omkring Christiania som muligt.

Med hensyn til spørgsmålet om lovligheden af Christianiabeboernes adgang til i dag og indtil den 1. april i år at benytte området skal jeg henvisse til mine indlæg under debatten den 10. april 1975. I min indledning til denne debat fremhævede jeg udtrykkeligt, at det retlige grundlag for den nuværende benyttelse af området hviler på en foreløbig aftale, som blev indgået mellem beboerne og forsvarsministeriet den 31. maj 1972, og navnlig på udfaldet af et møde den 14. juni 1973, hvor det blev tilkendegivet de pågældende, at de ikke kunne forvente at blive på området ud over marts 1976. Heri ligger naturligvis, at det ikke uden den enkelte beboers samtykke har været eller vil være muligt inden den 1. april at gennemføre en gradvis udflytning fra området.

Det har under de mange forhandlinger med beboerne været magtpåliggende for forsvarsministeriet med bistand fra de berørte myndigheder at opnå beboernes til-

[Forsvarsministeren.]

slutning til en gradvis afvikling af Christiania.

Under drøftelserne har forsvarsministeriet peget på forskellige muligheder for genhusning af beboerne samt hver gang opfordret dem til at komme med forslag til alternative løsninger. Der er samtidig givet tilsagn om, at ministeriet ville formidle de fornødne kontakter til de berørte myndigheder.

Jeg kan i den forbindelse henvise til, at borgmester A. Wassard senest den 25. januar 1976 til Berlingske Tidende har udtalt, at man i hvert fald godt kan regne med, at der pr. 1. april 1976 i Københavns kommune er boliger nok til alle Christianiabeboere, der har et behov herfor, selv om han ganske vist ikke finder det rimeligt at lade disse beboere gå forud for andre, der står i kø for at få en bedre bolig.

Det vil formentlig være alle bekendt, at der ikke fra beboernes side har været nogen interesse for en sådan fremgangsmåde. Dette standpunkt har de fastholdt, dels under de samtaler, vi har haft med dem, dels gennem udtalelser til presse, radio og tv. Jeg skal i den forbindelse nøjes med at henvise til en udtalelse, som et fremtrædende medlem af Christianias forhandlingsgruppe den 16. januar 1976 fremsatte til Berlingske Tidende:

„Der er jo intet alternativ til Christiania og derfor ikke noget at forhandle om“.

Beboernes holdning til gradvis udflytning fra området dækker desværre også tiden efter 1. april.

Som det formentlig vil være tinget bekendt, har kommunen gennem årene anmodet forsvarsministeriet om at bringe de bygnings-, brand- og sundhedsmæssige forhold på området i orden. Allerede i 1972 bad kommunen 3 gange forsvarsministeriet om at bringe forholdene i lovlig orden i nogle bygninger, hvor der havde været ildløs. Efter den daværende regerings beslutning den 6. marts 1973 om, at de nævnte arealer skulle forblive i forsvarsministeriets eje de første 3 år og der således blev tale om en mere permanent anvendelse af området, skærpede kommunen kravene med hensyn til de bygningsmæssige foranstaltninger.

Forsvarsministeriet har modtaget flere egentlige pålæg fra kommunen i denne sag. De første pålæg, der blev givet i 1973 og

1974, gik ud på at få de bygninger, der anvendtes og fortsat agtedes anvendt til beboelse, lovliggjort. Efter at en arbejdsgruppe, som blev nedsat af den forrige regering, i januar 1975 havde afgivet en rapport om de foranstaltninger, som kommunen anså for absolut nødvendige med henblik på benyttelse af de eksisterende bygninger indtil den 1. april 1976, anmodede forsvarsministeriet den 17. marts 1975 finansudvalget om tilslutning til at anvende 460.000 kr. til gennemførelse af disse foranstaltninger.

Den 23. april 1975 meddelte finansudvalget imidlertid afslag på ansøgningen, hvorefter forsvarsministeriet den 29. april 1975 anmodede kommunen om at overveje, om kravene vedrørende sanering af Christiania eventuelt kunne nedsættes. Kommunen meddelte imidlertid den 7. maj 1975, at de foreslåede foranstaltninger udgjorde de minimumskrav, der må opfyldes, for at kommunen kunne tolerere en fortsættelse af de hidtidige aktiviteter i Christianiaområdet frem til den 1. april 1976. Kommunen meddelte herefter den 10. juli 1975 pålæg om inden for en frist af 2 måneder at gennemføre de nævnte foranstaltninger. Samtidig forbeholdt man sig i givet fald — efter fristens udløb — at kræve rømning af bygninger i Christiania.

Da beboerne selv i løbet af sommeren 1975 havde gennemført flere af de foranstaltninger, som var beskrevet i den omtalte arbejdsgruppes rapport, kunne kommunen den 12. november 1975 efter omstændighederne acceptere forholdene på området indtil den 1. april 1976. Dog krævede man 19 bygninger rømmet og afspærret. Af disse bygninger godkendte kommunen senere 2, den ene efter henstilling fra forsvarsministeriet. Kommunen fastholdt herefter kravet om rømning og afspærring af 17 bygninger, i det væsentlige skure o.lign. Disse bygninger fandt man var uafhjælpeligt dårlige.

Da beboerne ikke efterkom forsvarsministeriets anmodning om udflytning af disse bygninger senest den 26. november 1975, blev der den 30. december 1975 i den anledning indledt en fagedforretning.

På grund af en klage, indgivet til boligministeriet, hvori det blev gjort gældende, at betingelserne for at kræve rømning og afspærring ikke var opfyldt, blev fagedfor-

[Forsvarsministeren.]

retningen efter henstilling fra boligministeriet udsat.

Med hensyn til planerne for områdets anvendelse efter den 1. april 1976 kan jeg oplyse, at arealet påtænkes solgt til Københavns kommune. Den 25. juni 1975 vedtog Københavns borgerrepræsentation et forslag til en dispositionsplan for Christianshavn, og dette forslag blev den 28. januar 1976 med visse ændringer tiltrådt af planstyrelsen som et egnet grundlag for den nærmere planlægning af området.

Efter at planstyrelsen har forlangt en nedsættelse af udnyttelsesgraden i forhold til kommunens ønske, har forsvarsministeriet den 12. februar i år anmodet statsskattedirektoratet om at foretage en ny vurdering af området.

Ifølge det omtalte dispositionsplanforslag skal nybyggeri kun finde sted på en begrænset del af Christianiaområdet. Den øvrige del af området skal anvendes som offentligt friareal.

Den fysiske påbegyndelse af et nybyggeri forudsætter ifølge oplysninger fra boligministeriet magistratens byggetilladelse efter bygge-loven, der igen forudsætter tilstedeværelsen af et detailprojekt. Detailprojekteringen vil tage mindst 1 år og måske henimod 2 år, og kommunens byggesagsbehandling kan næppe være mindre end 3 måneder. Såfremt bebyggelsen tænkes gennemført som et typeprojekt eller ved gentagelse af et tidligere tilsvarende projekt tilpasset det konkrete, vil projekteringsperioden imidlertid efter det oplyste kunne indskrænkes væsentligt. Det vil i så fald ikke være urealistisk at tænke sig, at igangsætningen kan ske i løbet af godt et halvt år, heri inkluderet kommunens byggesagsbehandling.

Detailprojekteringen kan ikke komme rigtig i gang, før bebyggelsesforholdene er blevet fastlagt i en byplanvedtægt. Københavns magistrat har den 2. februar i år vedtaget at indstille til en alternativ vedtægtsforslag til borgerrepræsentationen. En sædvanlig borgerrepræsentations- og udvalgsbehandling af sagen og derpå følgende lov-påbudt fremlæggelse af vedtægtsforslaget til offentligt eftersyn vil efter miljøministeriets opfattelse føre til, at forslaget tidligst engang i november 1976 kan indsendes til

planstyrelsen til godkendelse. Men man udelukker dog ikke, at forslaget kan indsendes til planstyrelsen allerede i slutningen af april 1976.

Efter de oplysninger, jeg netop har fået fra kommunen, synes denne mulighed nærliggende, efter at borgerrepræsentationens byplan- og trafikudvalg den 17. februar i år har indstillet det ene af de to byplanforslag til vedtagelse i borgerrepræsentationen. Planstyrelsens formelle godkendelse kan foreligge få dage efter forslagens modtagelse, medmindre hovedstadsrådet ønsker at fremsætte bemærkninger. I så fald må disse afventes inden for en rimelig tid.

En godkendelse af en byplanvedtægt i slutningen af april 1976 vil ifølge kommunen kunne medføre, at den fysiske påbegyndelse af nybyggeriet vil kunne ske i slutningen af kalenderåret 1976, hvis bebyggelsen gennemføres som et typeprojekt med prioritet forud for andre projekter til bebyggelser i hovedstadsområdet. I modsat fald vil nybyggeriet først kunne påbegyndes inden for tidsrummet eftersommeren 1977-79, men det er nok realistisk at regne med foråret eller eventuelt eftersommeren 1978. Det er herved forudsat, at kommunens indsendelse af forslag til byplanvedtægt til planstyrelsen sker inden den 1. februar 1977.

Før påbegyndelsestidspunktet skal bebyggelsesområdet være ryddet, naturligvis bortset fra de to fredede bygninger på området. Nedrivningen af bygningerne vil kunne foretages i løbet af 14 dage, medens det må antages, at det vil tage 2-3 måneder at foretage oprydning på området.

Kommunen har som tidligere omtalt efter omstændighederne godkendt benyttelsen af samtlige bygninger på området — bortset fra de nævnte 17 — indtil den 1. april 1976. Af borgmester Wassards udtalelser i sagen fremgår det imidlertid, at man fra kommunens side vil være indstillet på en forlængelse af denne frist, hvis staten over for kommunen vil forpligte sig til en etapevis afvikling af området inden den 1. oktober 1976.

Der er ingen tvivl hos regeringen om, at Christiania skal afvikles. Kommunens holdning til en kortvarig forlængelse af fristen for afviklingen af Christiania løser de problemer, der ellers i dette halve år ville opstå

[Forsvarsministeren.]

i forhold til bygningsmyndighederne som følge af en fortsat benyttelse af bygningerne efter den 1. april.

Den dagsorden, som folketinget den 10. april 1975 vedtog om afvikling af Christiania senest den 1. april 1976, indebærer imidlertid, at jeg netop den 1. april — hvis beboerne ikke senest på dette tidspunkt har forladt området — vil være forpligtet til at tage skridt til denne afvikling. Det betyder, at der umiddelbart herefter må indledes en fogedforretning. Hvis fogden følger den sædvanlige fremgangsmåde — og det går jeg ud fra han gør — vil det vare 1-1½ måned, inden beboerne kan sættes ud af deres boliger. Muligheden for at lade dem blive på området herudover og dermed muligheden for at tage yderligere menneskelige hensyn forudsætter derimod, at der i folketinget vil være forståelse for en sådan løsning.

Jeg skal i den forbindelse minde om, at Københavns kommune kun kan gå ind for en fristforlængelse til den 1. oktober 1976, og kun, hvis der sker en etapevis afvikling i dette tidsrum.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om foranstaltninger i anledning af knapheden på kartofler [af Poul Dam m.fl.].

(Lovforslag nr. 161. Fremsat 23/1 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Efter lovforslagets fremsættelse den 23. januar er der som bekendt gennemført forskellige foranstaltninger til regulering af kartoffelpriserne og hjemmemarkedets forsyning med spisekartofler. Disse foranstaltninger har i stort omfang taget vinden ud af sejlene på dette lovforslag.

Den 15. oktober gennemførtes en ophævelse af importstoppet for kartofler, først og fremmest fra EF-landene, og det vil herunder sige Holland og Italien, som har størst interesse i denne sag.

Den 30. januar gennemførte regeringen således også et generelt stop for udstedelse af udførselstilladelser for spisekartofler til lande uden for EF, herunder også genudførsel af spisekartofler, således at især den store ud-

førsel af spisekartofler til Sverige blev stoppet.

Monopolrådet har den 4. februar vedtaget at gennemføre et prisstop, der skulle bidrage til, at forbrugerpriserne atter kommer på et mere rimeligt niveau. Med virkning fra den 15. februar har EF gennemført en udvidelse af toldsuspensionen for indførsel af gamle spisekartofler til også at omfatte nye kartofler og læggekartofler. Denne toldsuspension vil være i kraft indtil den 28. marts.

Endelig har EF's Ministerråd på mødet i tirsdags besluttet, at der skal opkræves en udførselsafgift på 25 R.E pr. 100 kg kartofler, der udføres til lande uden for EF. Denne afgift rammer både spise- og industrikartofler, men ikke læggekartofler. Dermed skulle der være sat en formentlig effektiv stopper for udførslen af kartofler fra EF-området.

Det er regeringens opfattelse, at der med disse foranstaltninger skulle være skabt grundlag for at bringe balance i hjemmemarkedets forsyninger med spisekartofler, og regeringen finder det derfor mest hensigtsmæssigt foreløbig at se tiden an, inden man tager stilling til, hvorvidt der måtte være behov for at gribe til så drastiske foranstaltninger, som en lovbestemt salgspflicht ville være.

Endelig kunne jeg måske tilføje, at den tidsperiode, det drejer sig om, jo efterhånden er meget kort, idet de nye kartofler meget hurtigt vil dukke op på det danske marked.

Dorte Bennedsen (S):

Desværre er det jo ikke altid sådan her i verden, at den gode vilje er kvik nok til at dukke op på det rigtige tidspunkt. Ikke desto mindre bør den jo nok roses, når den så endelig kommer til stede. Derfor skal det da også siges her, at socialdemokratiet er enig i den intention, som ligger bag dette lovforslag, nemlig den at sørge for tilstrækkelige forsyninger af kartofler til rimelige priser. Kartofler indgår med en så forholdsvis stor vægt i forbrugernes kost, at det er vigtigt — og det er det ikke mindst af hensyn til de økonomisk dårligt stillede — at forhindre, at prisernes himmelflugt fortsætter.

Imidlertid er dette lovforslag nok temmelig overflødig, idet spørgsmålet om maksimalpriser og eksportforbud allerede er løst, og for eksportforbuddets vedkommende er